

ФЕЩЕНКО ЮРІЙ ІВАНОВИЧ

**доктор медичних наук, професор, академік АМН України,
Заслужений діяч науки і техніки, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки
і Премії імені Ф. Г. Яновського,
директор Державної установи "Національний інститут фтизіатрії і пульмонології
імені Ф. Г. Яновського Академії медичних наук України",
Головний спеціаліст Міністерства охорони здоров'я України зі спеціальності
"Пульмонологія і фтизіатрія"
(до 60-річчя з дня народження)**

Народився Юрій Іванович у м. Тальному Черкаської області. У 1973 році він закінчив Київський медичний інститут імені акад. О. О. Богомольця (нині — Національний медичний університет імені акад. О. О. Богомольця) і розпочав свою трудову діяльність у Київському науководослідному інституті туберкульозу та грудної хірургії імені академіка Ф. Г. Яновського (нині — Державна установа "Національний інститут фтизіатрії і пульмонології імені Ф. Г. Яновського Академії медичних наук України"), де працює донині. У зазначеному інституті Ю. І. Фещенко працював молодшим (1973-1978 рр.), потім старшим науковим співробітником (1978-1985 рр.), завідувачем відділенням пульмонології (1985-1991 рр.), а з 1991 року він очолює Національний інститут фтизіатрії і пульмонології імені Ф. Г. Яновського АМН України на посаді директора цього інституту.

Першими вчителями, які сформували світогляд Юрія Івановича, як фахівця із захворювань органів дихання, були професори інституту Г. Г. Горовенко, С. А. Кшановський, О. С. Мамолат, В. Н. Молотков. Вони допомогли Юрію Івановичу життєутвердитися, стати висококваліфікованим фахівцем-практиком, вченим — фтизіопульмологом та спрямували його професійний і науковий шлях.

Ю. І. Фещенко у 1977 році захистив кандидатську дисертацію на тему "Клинико-иммунологические исследования в комплексной диагностике туберкулеза внутригрудных лимфатических узлов у детей и подростков", а у 1988 році — докторську дисертацію на тему "Эндолимфатическая антибиотикотерапия в комплексном лечении пульмонологических больных". У 1990 році він став професором, у 1994 році — членом-кореспондентом, а в 1997 році — академіком Академії медичних наук України.

Академік Ю. І. Фещенко підготував 35 докторів і кандидатів наук. Його перу належить 640 наукових праць, в тому числі 97 — у закордонних виданнях. Він є автором 22 винаходів, 30 монографій, 27 методичних рекомендацій, 45 інформаційних листків. Впровадив 57 раціоналізаторських пропозицій. Під його керівництвом закінчені 18 науководослідних робіт. Він не раз виступав із програмними науковими доповідями у різних країнах світу на багатьох наукових форумах, присвячених патології легенів. Наукові здобутки Юрія Івановича набули значного втілення на теренах лікувально-профілактичних закладів України і продовжують застосовуватися фахівцями різних спеціальностей.

Ім'я академіка Ю. І. Фещенка, як одного із провідних вчених у галузі фтизіатрії, пульмонології, клінічної лімфології та організації фтизіопульмонологічної служби, добре відоме у всьому світі. Його наукові розробки становлять вагомий внесок у фундаментальну та прикладну фтизіопульмонологію. Ним безпосередньо та під його керівництвом проводилися і проводяться пріоритетні наукові дослідження за такими напрямками:

1) вивчення і розробка нових методів діагностики, лікування та профілактики туберкульозу і неспецифічних захворювань легень;

2) розробка організаційних аспектів надання фтизіатричної та пульмонологічної допомоги населенню;

3) створення і продовження нового наукового напрямку — сучасні аспекти лімфології та вивчення нових лікарських препаратів у фтизіопульмонології.

Значне місце у науково-практичних досягненнях академіка Ю. І. Фещенка займають випробування і впровадження в клінічну практику нових лікарських препаратів, сучасних методів діагностики та лікування хворих на туберкульоз та неспецифічні захворювання легенів.

Під керівництвом академіка Ю. І. Феценка започатковані нові перспективні напрями у фтизіопульмонології — ендолімфатична терапія туберкульозу і неспецифічних захворювань легень, генетична діагностика у фтизіопульмонології та інші. Деякі із методів діагностики і лікування туберкульозу та неспецифічних захворювань легень розроблені на світовому рівні.

Академік Ю. І. Феценко створив в Україні перспективну школу фтизіатрів і пульмонологів, яка успішно розробляє актуальні проблеми фтизіопульмонології.

Провідне місце у діяльності академіка Ю. І. Феценка займають наукові аспекти епідеміології туберкульозу та неспецифічних захворювань легень, організації та реорганізації і реструктуризації фтизіатричної та пульмонологічної служб. Ці дослідження спрямовані на поліпшення епідеміологічної ситуації щодо туберкульозу і неспецифічної патології легень. Він брав участь у розробці всіх чинних нині нормативно-правових документів Адміністрації Президента, Верховної Ради, Кабінету Міністрів та Міністерства охорони здоров'я України щодо вдосконалення діяльності в галузі фтизіатрії та пульмонології, а їх сьогодні більше сотні.

Заслуги академіка Ю. І. Феценка в розвитку вітчизняної фтизіопульмонології широко визнані в Україні та за її межами. У 1997 р. йому присвоєно почесне звання Заслуженого діяча науки і техніки України. У цьому ж році йому присуджена Державна премія України в галузі науки і техніки, а у 2000 році — Премія імені Ф. Г. Яновського Національної Академії Наук України.

Колосальна наукова, лікувальна та громадська діяльність академіка Ю. І. Феценка відзначена високими державними нагородами — орденом "За заслуги" III ступеня (1999 рік), орденом "За заслуги" II ступеня (2001 рік).

Академік Ю. І. Феценко проводить велику науково-організаційну і громадську діяльність. Він є Головним спеціалістом Міністерства охорони здоров'я України зі спеціальності "Пульмонологія і фтизіатрія", Головою Республіканської проблемної комісії Міністерства охорони здоров'я та Академії медичних наук України "Фтизіатрія і пульмонологія", членом Європейської та Міжнародної асоціації по боротьбі з туберкульозом та захворюваннями легень і Американської торакальної асоціації, головою спеціалізованої вченої ради Д 26.552.01 при Національному інституті фтизіатрії і пульмонології імені Ф. Г. Яновського АМН України, головним редактором "Українського пульмонологічного журналу" та "Українського хіміотерапевтичного журналу", членом редколегії 10 науково-медичних журналів і 2 медичних газет, головою Асоціації фтизіатрів і пульмонологів України, Асоціації хіміотерапевтів України, членом Міжвідомчої комісії по боротьбі з туберкульозом та членом Координаційної ради з проблем ВІЛ-інфекції/СНІДу, туберкульозу та наркоманії при Кабінеті Міністрів України.

Академік Ю. І. Феценко організував проведення чотирьох з'їздів фтизіатрів і пульмонологів України. Щороку під його керівництвом проводиться по 5–7 шкіл фтизіатрів, пульмонологів чи фахових науково-практичних конференцій, симпозіумів, нарад. Вони суттєво поповнюють знання науковців, педагогічних та практичних фахівців з фтизіатрії та пульмонології.

Юрій Іванович Феценко — висококваліфікований і грамотний лікар і науковець, прекрасний діагност і лікувальник, добре розуміє хворого. Він — лікар від Бога.

Він постійно вдосконалює свою професійну майстерність. Юрій Іванович чуйний і уважний до співробітників, скромний, дисциплінований і працелюбний, вимогливий до себе і підлеглих, творчо застосовує свої знання і вміння для вдосконалення повсякденної діяльності, оперативно вирішує навіть складні завдання.

Ним докладено багато зусиль для збереження протитуберкульозної служби в Україні, збереження і процвітання колективу Інституту, створення сприятливих умов для проведення наукової, лікувально-профілактичної та організаційно-методичної роботи в Інституті, завдяки його вмінню і наполегливості добудований 9-поверховий дитячий корпус і проводяться серйозні ремонтно-реконструкційні роботи в Інституті.

Ю. І. Феценко — науковець, громадський діяч, досвідчений керівник, здібний організатор, керівник сучасного стилю, нових поглядів і підходів до розв'язання проблем, який вміє зацікавлювати колектив новими творчими ідеями, творчо та вміло здійснює управління в Інституті та координує діяльність фтизіопульмонологічної служби в Україні. Він має великий досвід роботи, великий професіонал, істинний майстер своєї справи і щиро вболіває за розвиток фтизіатрії та пульмонології в країні.

Ю. І. Феценко — тактовний, чуйний, уважний, скромний, з високими моральними якостями, дисциплінований, працелюбний, вимогливий, творчо застосовує свої знання і вміння. Він твердо вірить у щасливе майбутнє фтизіатрії та пульмонології та працює для цього.

На дозвіллі захоплюється літературою, театром.

Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського АМН України, який очолює академік Ю. І. Феценко, в сучасних складних умовах врятував тисячі і тисячі життів хворих на туберкульоз, онкологічну патологію та неспецифічні запальні захворювання легень. Інститут досяг неабияких успіхів у науковій, лікувально-діагностичній та організаційно-методичній роботі з проблем фтизіатрії, пульмонології, фтизіопедіатрії, алергології, торакальної хірургії та інших суміжних дисциплін. Завдяки цим досягненням Указом Президента України від 11 липня 2007 р. № 630/2007 інституту був наданий статус національного.

Юрій Іванович Феценко відзначає свій славний ювілей у розквіті сил з величними планами. Він сповнений великого творчого натхнення і грандіозних задумів.

Колектив Національного інституту фтизіатрії і пульмонології імені Ф. Г. Яновського АМН України та редколегія "Українського пульмонологічного журналу" щиро-сердечно вітає Вас, вельмишановний Юрію Івановичу, із Славним Ювілеєм. Ми знаємо Вас як високопрофесійного фахівця, видатного вченого і організатора охорони здоров'я. Ваш внесок у розвиток медичної науки і практики надзвичайно великий. Ми сповнені надії, що Ваші гарні починання на благо України і нашого народу розвиватимуться, розквітатимуть і поповнюватимуться новизною. Бажаємо Вам великого щастя, міцного здоров'я та всіляких гараздів, процвітання і успіхів у Вашій благій, безкорисливій і самовідданій роботі, яка сьогодні вкрай потрібна нашому славному українському народу.

*Колектив Національного інституту
фтизіатрії і пульмонології
ім. Ф. Г. Яновського АМН України
Редколегія "Українського
пульмонологічного журналу"*